

Käesolev dokument on vaid dokumenteerimisvahend ja institutsioonid ei vastuta selle sisu eest

► **B**

KOMISJONI MÄÄRUS (EÜ) nr 906/2009,

28. september 2009,

**asutamislepingu artikli 81 lõike 3 kohaldamise kohta liinilaevandusettevõtjate teatavat liiki
kokkulepete, otsuste ja kooskõlastatud tegevuse suhtes (konsortsiumid)**

(EMPs kohaldatav tekst)

(ELT L 256, 29.9.2009, lk 31)

Muudetud:

Euroopa Liidu Teataja

nr lehekülg kuupäev

► **M1** Komisjoni määrus (EL) nr 697/2014, 24. juuni 2014

L 184 3 25.6.2014

KOMISJONI MÄÄRUS (EÜ) nr 906/2009,**28. september 2009,****asutamislepingu artikli 81 lõike 3 kohaldamise kohta liinilaevandusettevõtjate teatavat liiki kokkulepete, otsuste ja kooskõlastatud tegevuse suhtes (konsortsiumid)****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse nõukogu 26. veebruari 2009. aasta määrust (EÜ) nr 246/2009 asutamislepingu artikli 81 lõike 3 kohaldamise kohta liinilaevandusettevõtjate teatavat liiki kokkulepete, otsuste ja kooskõlastatud tegevuste suhtes (konsortsiumid), ⁽¹⁾ eriti selle artiklit 1,

olles avaldanud käesoleva määruse eelnõu ⁽²⁾,

olles konsulteerinud konkurentsi piiravat tegevust ja turgu valitsevat seisundit käsitleva nõuandekomiteega

ning arvestades järgmist:

- (1) Määrusega (EÜ) nr 246/2009 antakse komisjonile õigus kohaldada asutamislepingu artikli 81 lõiget 3 laevaühingute teatavate ühiseid liinilaevandusteenuseid käsitlevate kokkulepete, otsuste või kooskõlastatud tegevuse (konsortsiumid) suhtes, mis võivad asjaomaste laevaühingute koostööga seoses piirata konkurentsi ühisturul ja mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust ning mille suhtes võib seetõttu kohaldada asutamislepingu artikli 81 lõikes 1 sätestatud keeldu.
- (2) Komisjon on seda õigust kasutanud, võttes 19. aprillil 2000 vastu määruse (EÜ) nr 823/2000 asutamislepingu artikli 81 lõike 3 kohaldamise kohta liinilaevandusettevõtjate teatavat liiki kokkulepete, otsuste ja kooskõlastatud tegevuse suhtes (konsortsiumid), ⁽³⁾ mis kaotab kehtivuse 25. aprillil 2010. Komisjoni seniste kogemuste põhjal võib järeldada, et grupierand on konsortsiumide puhul jätkuvalt põhjendatud. Siiski on vaja teatavoid muudatusi, et jätta välja

⁽¹⁾ ELT L 79, 25.3.2009, lk 1.

⁽²⁾ ELT C 266, 21.10.2008, lk 1.

⁽³⁾ EÜT L 100, 20.4.2000, lk 24.

▼B

viited nõukogu 22. detsembri 1986. aasta määrusele (EMÜ) nr 4056/86 (millega nähakse ette üksikasjalikud eeskirjad asutamislepingu artiklite 85 ja 86 rakendamiseks meretranspordis), ⁽¹⁾ mille kohaselt oli liinilaevandusliinidel õigus määrata hindu ja mahtusid, kuid mis praeguseks on tühistatud. Muudatusi on vaja ka selleks, et tagada suurem ühtlus muude kehtivate, horisontaalset koostööd käsitlevate grupierandimäärustega, võttes samal ajal arvesse praegust tava liinilaevanduse turul.

- (3) Konsortsiumikokkulepped on väga erinevad: alates suurel määral integreeritud kokkulepetest, millega nõutakse suuremahulisi investeeringuid, näiteks sellepärast, et konsortsiumi liikmed on ostnud või prahtinud laevu spetsiaalselt konsortsiumi ja ühiste keskuste loomiseks, kuni paindlike, konteineriruumide vahetust käsitlevate kokkulepeteni. Käesoleva määruse tähenduses koosneb konsortsiumikokkulepe liinilaevandusettevõtjate ühest või mitmest omavahel seotud kokkuleppest, mille alusel osalised pakuvad ühist teenust. Kokkuleppe õiguslik vorm ei ole nii oluline kui selle aluseks olev tegelik majanduslik olukord, mille kohaselt pakuvad osalised teenust ühiselt.

- (4) Grupierandi kohaldamine peaks piirduma kokkulepetega, mille puhul on võimalik piisava kindlusega eeldada, et need vastavad asutamislepingu artikli 81 lõike 3 tingimustele. Siiski ei saa eeldada, et konsortsiumid, kelle suhtes käesolevat määrust ei kohaldata, jäävad asutamislepingu artikli 81 lõike 1 reguleerimisalasse, või et konsortsiumid, kelle suhtes käesolevat määrust kohaldatakse, ei vasta asutamislepingu artikli 81 lõike 3 tingimustele. Kui osalised hindavad ise oma kokkuleppe kokkusobivust asutamislepingu artikliga 81, võivad nad analüüsida väikeste veomahtudega turgude konkreetseid jooni või olukordi, kus turuosa künnis on ületatud väikese, oluliste vahenditeta lastivedaja konsortsiumi tulemusel, kui selle vedaja osa konsortsiumi üldises turuosas ei ole oluline.

- (5) Konsortsiumid käesoleva määruse tähenduses aitavad üldjuhul kaasa liinilaevandusteenuste tootlikkuse ja kvaliteedi parandamisele, ratsionaliseerides nende liikmeks olevate ettevõtjate tegevust ning võimaldades mastaabisäästu laevade ja sadamarajatiste kasutamisel. Peale selle soodustavad nad tehnika ja majanduse arengut, hõlbustades ja soosides konteinerite laialdasemat kasutuselevõttu ja laevade mahutavuse tõhusamat kasutamist. Ühise teenuse sisseadmiseks ja osutamiseks on vaja, et konsortsiumid

⁽¹⁾ EÜT L 378, 31.12.1986, lk 4.

▼B

suudaksid kohandada mahtu, võttes arvesse pakkumise ja nõudluse kõikumist. Seevastu on vähe tõenäoline, et põhjendamatu mahutavuse või müügi piiramine ja prahihindade ühine määramine või turgude ja klientide omavahel jaotamine aitaks kaasa turu tõhustamisele. Seepärast ei peaks käesolevast määrusest tulenevat erandit kohaldama selliseid tegevusi käsitlevate konsortsiumikokkulepete suhtes olenemata osaliste turuvõimust.

- (6) Tõhususe suurenemisest tulenevast kasust peaks oma õiglase osa saama ka transpordikasutajad. Tootlikkuse suurenemine võib olla kasulik konsortsiumi pakutavate laevateenuste kasutajatele. Kasu võib seisneda ka laevaliikluse tihenemises ja sadamaküllastuste arvu suurenemises või paremate sõiduplaanide koostamises ning kvaliteetsemate ja individuaalsemate teenuste pakkumises, kui kasutusele võetakse modernsemaid laevu ja muid seadmeid, sealhulgas sadamarajatisi.

- (7) Konsortsiumid toovad kasutajatele kasu ainult juhul, kui konsortsiumidega hõlmatud turgudel on piisav konkurents. Seda nõuet saab pidada täidetuks, kui konsortsiumi turuosa jääb allapoole teatavat künnist ja kui võib eeldada, et ettevõtjad, kes konsortsiumis ei osale, pakuvad talle tõhusat reaalselt või potentsiaalset konkurentsi. Asjaomase turu hindamiseks tuleb lisaks konsortsiumiga hõlmatud sadamate vahelisele otsekaubandusele arvesse võtta ka konkurentsi, mis on seotud muude liinilaevateenustega, mille puhul laevad väljuvad sadamatest, mida on võimalik asendada konsortsiumiga hõlmatud sadamatega, ning vajaduse korral ka muid transpordiliike.

- (8) Käesoleva määrusega ei tohiks teha erandeid kokkulepetele, mis hõlmavad konkurentsipiiranguid, mis ei ole neile erandi tegemise aluseks olevate eesmärkide saavutamiseks hädavajalikud. Rangete konkurentsivastaste piirangute suhtes (raskekujulised piirangud), mis seisnevad kolmandatelt isikutelt küsitavate hindade kindlaksmääramises, mahutavuse või müügi piiramises ja turgude või klientide jaotamises, ei peaks käesolevat määrust kohaldama. Nende tegevuste puhul, millele ei ole käesoleva määrusega sõnaselget erandit tehtud, peaks käesolevat määrust kohaldama vaid konsortsiumi käitamise otseselt seotud kõrvaltegevuste suhtes.

▼B

- (9) Turuosa künnis ja muud käesolevas määruses sätestatud tingimused ning teatava tegevuse väljajätmine määruse reguleerimisalast peaksid üldjuhul tagama, et kokkulepped, mille suhtes grupierand kehtib, ei võimaldaks asjaomastel ettevõtjatel kõrvaldada konkurentsi kõnealuse turu olulises osas.
- (10) Selleks et hinnata, kas konsortsium vastab turuosa tingimusele, tuleks konsortsiumiliikmete kõik turuosad liita. Iga liikme turuosas tuleks arvestada tema nii konsortsiumisisest kui ka -välist veomahtu. Viimasel juhul tuleks arvesse võtta ka liikme veomahtu muus konsortsiumis või liikme veomahtu individuaalselt osutatava teenuse raames kas oma laevadel või kolmanda isiku laevadel vastavalt lepingulisele korrale, nagu konteineriruumides prahtimine.
- (11) Lisaks peaks grupierandi kohaldamine sõltuma iga konsortsiumiliikme õigusest konsortsiumist taganeda, olles sellest mõistliku aja jooksul ette teatanud. Siiski tuleks suurel määral integreerunud konsortsiumide puhul määrata pikem etteteatamisaeg ja kauem kestev taganemiskeeld kohe pärast liitumist, et võtta arvesse nende loomiseks tehtud suuri investeeringuid ja mõne liikme lahkumisega kaasnevaid mahukaid ümberkorraldusi.
- (12) Erijuhtudel võib komisjon käesoleva määruse reguleerimisalasse jäävate, kuid siiski asutamislepingu artikli 81 lõikega 3 vastuolus oleva mõjuga kokkulepete puhul nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ) nr 1/2003 (asutamislepingu artiklites 81 ja 82 sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta) ⁽¹⁾ alusel grupierandi tühistada. Negatiivsed tagajärjed, mis võivad tuleneda konsortsiumi ja/või selle liikmete vahelistest suhetest muude konsortsiumide ja/või liinilaevandusettevõtjatega samal asjaomasel turul, on sealjuures eriti olulised.
- (13) Kui kokkuleppe mõju liikmesriigi selgepiiriliseks geograafiliseks turuks oleval territooriumil või territooriumi osal on vastuolus asutamislepingu artikli 81 lõikes 3 sätestatud tingimustega, võib liikmesriigi pädev asutus määruse (EÜ) nr 1/2003 kohaselt tühistada grupierandi selle territooriumi suhtes.
- (14) Käesolev määrus ei piira asutamislepingu artikli 82 kohaldamist.

⁽¹⁾ EÜT L 1, 4.1.2003, lk 1.

▼B

- (15) Määruse (EÜ) nr 823/2000 kehtivusaja lõppemist silmas pidades on asjakohane võtta grupierandi uuendamiseks vastu uus määrus,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK**REGULEERIMISALA JA MÕISTED***Artikkel 1***Reguleerimisala**

Käesolevat määrust kohaldatakse konsortsiumide suhtes, kui need pakuvad rahvusvahelisi liinilaevatranspordi teenuseid, mille lähte- või sihtkohaks on üks või mitu ühenduse sadamat.

*Artikkel 2***Mõisted**

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „konsortsium” – kokkulepe või omavahel seotud kokkulepete kogum vähemalt kahe laevandusettevõtja vahel, kes pakuvad vaid lastivedudeks ette nähtud rahvusvahelisi liinilaevandusteenuseid ühes või mitmes valdkonnas, eesmärgiga sisse seada ühiste mere-transportiteenuste pakkumisega seotud koostöö ning parandada teenust, mida konsortsiumi puudumisel iga selle liige pakuks eraldi, et ratsionaliseerida oma tegevust tehniliste, tegevus- ja/või kaubanduskokkulepete abil;
- 2) „liinilaevandus” – etteteatatud sõiduplaanidele ja väljumiskuupäevadele vastav regulaarne tasuline kaubavedu ühel või mitmel sadamavahelisel liinil, mis on vajaduse korral ka juhuti kättesaadav kõikidele transpordikasutajatele;
- 3) „transpordikasutaja” – ettevõtja (nt lastisaatja, kaubasaaja, ekspediitor), kes on kaubaveo kohta sõlminud või kavatseb sõlmida kokkuleppe konsortsiumi liikmega;
- 4) „teenuse alustamine” – kuupäev, mil esimene laev väljub teenuse osutamiseks.

▼B

II PEATÜKK

ERANDID*Artikkel 3***Erandi saanud kokkulepped**

Vastavalt asutamislepingu artikli 81 lõikele 3 ja käesolevas määruses sätestatud tingimustele ei kohaldata asutamislepingu artikli 81 lõiget 1 konsortsiumide järgmiste tegevuste suhtes:

- 1) liinilaevandusettevõtjate ühised transporditeenused, sealhulgas järgmised tegevused:
 - a) sõiduplaanide ning külastatavate sadamate kooskõlastamine ja/või ühine kindlaksmääramine;
 - b) laevaruumi või konteineriruumi vahetamine, müümine või ristprahtimine;
 - c) laevade ja/või sadamarajatiste ühine kasutamine;
 - d) ühe või mitme büroo ühine kasutamine;
 - e) konteinerite, aluste ja muude seadmete kasutusse andmine ja/või neid seadmeid hõlmavate rendi-, liisingu- või ostulepingute sõlmimine;
- 2) mahutavuse kohandamine vastavalt pakkumise ja nõudluse kõikumisele;
- 3) sadamaterminalide ühine käitamine ja kasutamine ning seonduvate teenuste ühine kasutamine (nt lihterdamis- ja stividoriteenused);
- 4) punktides 1, 2 ja 3 osutatud tegevusega seotud kõrvaltegevus, mis on vajalik selle rakendamiseks, näiteks:
 - a) elektroonilise andmesidesüsteemi kasutamine;
 - b) konsortsiumiliikmete kohustus kasutada asjaomasel turul / asjaomastel turgudel konsortsiumile määratud laevu ning vältida laevaruumi prahtimist kolmandatele isikutele kuuluvatel laevadel;
 - c) konsortsiumiliikmete kohustus mitte lubada või prahtida laevaruumi teistele asjaomasel turul / asjaomastel turgudel tegutsevatele laevandusettevõtjatele ilma teiste konsortsiumiliikmete eelneva nõusolekuta.

▼B*Artikkel 4***Raskekujulised piirangud**

Artiklis 3 sätestatud erandit ei kohaldata konsortsiumide suhtes, mille eesmärgiks on otseselt või kaudselt, üksikult või muude poolte kontrolli all olevate teguritega kombineeritult

- 1) hindade kindlaksmääramine liinilaevandusteenuste müümisel kolmandatele isikutele;
- 2) mahutavuse või müügi piiramine, välja arvatud artikli 3 punktis 2 osutatud mahutavuse kohandused;
- 3) turgude või klientide jaotamine.

III PEATÜKK

ERANDI TEGEMISE TINGIMUSED*Artikkel 5***Turuosaga seotud tingimused**

1. Artiklis 3 sätestatud erandi saamiseks peab konsortsiumiliikmete ühendatud turuosa sellisel turul, kus nad tegutsevad, jääma alla 30 % arvatuna kaubavedude mahu alusel (prahitonnides või 20jalase konteineri ekvivalentühikutes).

2. Konsortsiumiliikme turuosa väljaselgitamiseks arvestatakse tema kaubavedude kogumahtu sõltumata sellest, kas neid mahtusid veetakse

- a) asjaomase konsortsiumi siseselt;
- b) muu konsortsiumi siseselt, mille osaline liige on, või
- c) väljaspool konsortsiumi liikme enda või kolmanda isiku laevadel.

3. Artiklis 3 sätestatud erandi kohaldamist jätkatakse, kui käesoleva artikli lõikes 1 osutatud turuosa ei ületata kahe järjestikuse kalendriaasta jooksul rohkem kui ühe kümnendiku võrra.

4. Kui ületatakse üht käesoleva artikli lõigetes 1 ja 3 nimetatud piirmäära, jätkatakse artiklis 3 sätestatud erandi kohaldamist kuue kuu jooksul pärast selle kalendriaasta lõppemist, mille ajal piirnормi ületati. Seda ajavahemikku pikendatakse 12 kuu võrra, kui piirnормi ületamine on seotud konsortsiumivälise ettevõtja turult lahkumisega.

▼B*Artikkel 6***Muud tingimused**

Artiklis 3 sätestatud vabastuse saamiseks peab konsortsium tagama liikmete õiguse konsortsiumist taganeda, ilma et sellega kaasneks rahatrahv või muud sanktsioonid ning ilma et sellega kaasneks kohustus lõpetada asjaomasel turul kõik veoteenused, ükskõik kas tingimusega, et veoteenuste osutamist tohib jätkata pärast teatava ajavahemiku möödumist, või sellise tingimusega. Selle õiguse puhul kehtib maksimaalselt kuue kuu pikkune etteteatamisaeg. Konsortsium võib siiski sätestada, et sellise teate võib esitada alles maksimaalselt 24 kuud pärast kokkuleppe jõustumist või teenuste alustamist, sõltuvalt sellest, kumb on hilisem.

Suurel määral integreerunud konsortsiumi puhul võib maksimaalset etteteatamisaega pikendada 12 kuuni ja konsortsium võib sätestada, et sellise teate võib esitada alles maksimaalselt 36 kuud pärast kokkuleppe jõustumist või teenuste alustamist, sõltuvalt sellest, kumb on hilisem.

IV PEATÜKK

LÖPPSÄTTED*Artikkel 7***Jõustumine**

Käesolev määrus jõustub 26. aprillil 2010.

Seda kohaldatakse kuni ►**M1** 25. aprill 2020 ◀.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.